

Związki zawodowe muszą poznać los szkoły

Uchwała o likwidacji lub zamiarze likwidacji szkoły musi być przedstawiona do zaopiniowania związkowi zawodowemu. Taką wykładnię, wiążącą wszystkie sądy administracyjne, ustalił 29 listopada siedmioosobowy skład Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Uchwały o zamiarze likwidacji i o likwidacji szkoły publicznej podejmują rady gmin na podstawie art. 59 ustawy o systemie oświaty. Często takie decyzje są zaskarżane do sądów, niejednokrotnie przez Związek Nauczycielstwa Polskiego i „Solidarność”. Orzecznictwo sądów administracyjnych było jednak do tej pory rozbieżne.

W ustawie o związkach zawodowych znajduje się przepis (art. 19 ust. 1 i 2) dający reprezentatywnym organizacjom związkowym prawo do opiniowania założeń i projektów aktów prawnych. Wątpliwości budziła jednak kwestia, czy uchwała o likwidacji lub zamiarze likwidacji szkoły jest aktem prawnym, który musi być przedstawiony do zaopiniowania właściwym władzom związkowym, czy też indywidualnym aktem organizacyjnym, który tego nie wymaga.

Sądy orzekały więc, że nie zasięgnięcie opinii związku zawodowego jest naruszeniem prawa, które upoważnia do stwierdzenia nieważności uchwały. Niektóre sądy uznawały jednak, że skoro takie uchwały nie są aktami prawnymi, lecz indywidualnymi, organ prowadzący szkołę nie ma obowiązku występowania do związku o opinię. Zarysowało się również stanowisko, że charakter aktu prawnego ma jedynie uchwała o likwidacji szkoły, ale już nie uchwała o zamiarze likwidacji.

NSA stwierdził, że obie uchwały: o zamiarze likwidacji i o likwidacji szkoły, mają charakter aktów prawnych. Skoro przedmiotem obu jest likwidacja konkretnej szkoły, musi być ona uznana za sprawę wymagającą zasięgnięcia opinii związków zawodowych. Organ samorządu spełnia ten obowiązek, przekazując do zaopiniowania właściwym statutowym władzom związków projekt uchwały o zamiarze likwidacji szkoły. Na tym etapie negatywna opinia związków może bowiem mieć większe znaczenie niż na etapie podejmowania uchwały o likwidacji, gdy jest już pozytywna opinia kuratora oświaty, powiadomiono rodziców i określa się szczegóły likwidacji. Nie ma też wtedy obowiązku przedstawiania do zaopiniowania kolejnego projektu uchwały, tym razem o likwidacji szkoły. Jeżeli jednak nie dopełniono obowiązku przedstawienia do zaopiniowania projektu uchwały o zamiarze likwidacji, konieczne jest przekazanie do zaopiniowania projektu uchwały o likwidacji szkoły. Nie pozbawia to związków zawodowych prawa do ewentualnego jej kwestionowania - stwierdził NSA.

Sygnatura akt I OPS 2/10

